Ч. 146 Неділя 2 липня (15 липня) 1900. Рік X.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Новий німецкий посол в Хині. — Хіньска війна).

З Відня доносять до „Руслана", що правительство конферує заєдно з уміркованим ческим крилом і з умірковаными, на жаль, нечисленними послами з німецкого табору, в намірі, щоби оправдані бажаня обоїх спорючих сторін звести до одного знаменника. Посередником межи правительством а Чехами є др. Кайцль, а др. Бернрайтер рад би знов наклонити своїх Німців до потрібних усгупств. Як Чехи, так і лівиця вручили др. Керберови по закритю парляменту свої погляди на язикові предложеня правительства. Ті погляди, зложені в пропамятних письмах, становлять підклад для нових переговорів і для уложеня нового язикового закона. Який буде сей закон? — се тайна конферуючих. Правительство не виявить передчасно нічого з нового свого проєкту, щоби свої щирі наміри не видати на поталу критиці тих дневників і послів, що жиють шовінізмом і в мутній воді раді би ловити для себе рибу, що зве ся „популярність у широких мас". Здає ся, що переговори ческо-німецкі будуть відтак продовжати ся і в часі осінної сесиї ческого сойму, позаяк до зрішеня даяких справ компетентний лише ческий сойм.

Іменований на місце убитого в Хині посла німецкого др. Кеттелера дотеперішний посол при дворі люксембурскім др. Мумфон Шварценштайн, уважає ся одним з найспосібнійших молодих дипльоматів німецких. В Хині ще ніколи не був. Розпочав свою дипльоматичну кариєру на Балкані, в Софиї і в Букарешті, відтак був візваний до міністерства справ заграничних, де визначив ся на поли торговельної політики. Минувшого року заступав недужого німецкого амбасадора в Вашинґтоні, а послідним часом був послом в Люксембурзі.

По трохи успокоюючих вістях з всхідно азийского поля війни, прийшли нині знов зловіщі донесеня. Одна депеша з хіньского жерела доносить, що всі Европейці в Пекіні вимордовані ворохобниками під проводом кн. Туана і що кн. Чінґ убитий. Спасло ся лише двох Европейців, котрим удало ся утечи. Однако та вість ще доси урядово не потверджена. — Після з'уставлень часописий що-до сили союзних войск в Хині, що мають зібрати ся у вересни в Тієнтсіні, будуть там мати европейскі держави без Япану 150.000 людий, разом з войсками Америки. Именно Німеччина буде мати 25.000, Франция 12.000, Анґлія 27.000, Росия 80.000, а Америка 6.000, так що можна числити, що коли Япан вишле ще які войска до Хини, то всіх чужих войск буде до 200.000. — Бюро Вольфа одержує вість, після котрої Лі-гун-чанґ одержав дня 7 липня в Кантоні письмо цісаревої з 19 червня, в котрім цісарева взиває єго, як також і инших віцекоролів полудневих провінций, щоби як найскорше вислав войска свої до Пекіну для усмиреня ворохобні. З причини того письма Лі-гун-чанґ рішив вислати свої войска до Пекіну. — Вечірні часописи доносять, що вчера перед полуднем наспіла до Льондона урядова депеша з Пекіну, після котрої дня 6 липня ворохобники вимордували в Пекіні всіх чужинців. Бюро Райтера подаючи ту вість, зазначує від себе, що на запитане з єго сторони в тій справі в анґлійскім міністерстві заграничних справ, заявлено, що там о тім нічого не знають. — В палаті послів заявив Бродрік, що доси нема потверджена вісти о вимордованю всіх чужинців в Пекіні. Телєґраф між Чіфу а Шанґаєм перерваний і тому не можна порозуміти ся з начальниками фльот.

Новинки.

Львів дня 14-го липня 1900.

— **Іменованя.** П. Міністер судівництва іменував радниками суду краєвого при трибуналах судових I. інстанциї секретарів судових: др. Йосифа Шорра в Тернополи для Тернополя, Ореста Добрянського з Відня для Сянока, Василя Занька зі Львова для Самбора, Жигм. Бадіяна з Черновець для Сучави, Петра Максимовича зі Львова для Станиславова, Тому Айхля з Тернополя для Тернополя, Аристарха Паславского зі Львова для Перемишля,

СРЕДСТВО на БАЦИЛІ.

(З анґлійского — Редиярда Кіплінґа.)

Як звістно, іменує ся у нас що пять літ нового віцекороля для Індиї, а той віцекороль привозить разом з многими иншими движимими річами також свого приватного секретаря, котрий, відповідно до обставин, есть дійстним віцекоролем, або ні. Бо лиш обставини, беручи на увагу неповоротність і великаньский простір Індиї, правлять тим бідним краєм.

Один з тих віцекоролів привіз з собою дуже острого, меткого секретеря, чоловіка з добрим поведенєм, що терпів на хоробливу пристрасть до роботи. Називав ся Вондер, Джон Вондер; за те віцекороль не мав ніякого властивого назвища, лиш довжезний ряд титулів, походячих від єго безчисленних ґрафств. В довірочних розговорах говорив звичайно о собі, що він ґальванічно позолочений представитель правительства, і дивив ся з внутрішним вдоволенєм на змаганє Вондера, котрий хотів захопити в свої руки всьо, що лиш лежало по за кругом єго обовязків.

— Коли прийде час, що ми станемо горожанами небесного парства — говорив нераз Єго Екcпеленция жартом, — то я пересьвідчений, що Вондер стане колись на чолі якого заговору, щоби забрати від архангела Гавриїла пера з крил, а сьв. Петрови відобрати єго ключі.... ну, а мене присилує, аби я против него подав жалобу.

Віцекоролеви не приходило й на гадку спиняти свого секретаря в єго ревности, але люди не були з того вдоволені.

Сперішу шептано лиш в найвисшім уряді, але вскорі говорила голосно ціла Сімля, що пана Вондура всюди повно за що віцекороль дуже мало значить. Однако треба правду сказати, що Вондер все покликував ся на Єго Ексцеленцию, повтаряючи заєдно: „Єго Ексцеленция бажає.... Є. Ексцеленция гадає... Є. Ексцеленция думає... і так все і все.

Між тим Є. Ексцеленция ласкаво усьміхає ся і позваляє Вондерови покликувати ся на него та критикувати себе в Сімлї, бо Ексцеленция тої гадки, що доки Анґлійці займають ся добрим Вондером, не будуть мати часу гадати вічно о Всході.

— Ніякий розумний чоловік не мішає ся до політики — говорив віцекороль. — Політика, то данина наложена глупим людям судьбою. До тих послідних я не належу, а в перше не вірю.

В тім часі прибув до Сімлї один з тих людий, котрими заволодіє одна одинока ідея і котрі поправді могли би рушити цілий сьвіт, але говорити з ними неможливо. Називав ся Меліш. Від пятьнайцять літ загребав ся в своїй посілости десь в Нижній Бенґалії і робив розсліди над холерю. З розслідів дійшов до того пересьвідченя, що холера то такий зародок, котрий уносить ся у вогкім воздусі, розмножує ся в нім і чіпляє ся галузий дерев та висить на них як кусник вовни або моху. Ті зародки, доказував Меліш, можна цілковито знищити при помочи винайденого через него средства, висліду пятнайцятьлітної єго праці, темного, синявого, порошковатого кадила.

Винаходці творять окрему верству людий. Говорять голосно і залюбки о хитрощах монополістів, бють кулаками в стіл і носять свої винайденя всюди з собою.

Меліш доказував дуже рішучо, що в Сімлї під проводом начального лікаря королівскої армії есть сильно з'орґанізована лікарска шайка, що має зносини з усіми королівскими шпиталями, аби не допустити там нічого зпоза свого круга. На чім опирав той рішучий висказ? Вже собі не пригадую, але я чув щось о широко розгалужених надужитях, так широко, що він, Меліш, не хотів з ніким иншим говорити лиш з самим віцекоролем, котрий чейже заступає саму Монархиню.

В тій цїли і щоби віцекороля лично пересьвідчити о непохибности свого средства, прибув до Сімлї і привіз з собою 48 фунтів того порошку.

Віцекороля вправді легко побачити, але тяжко з ним говорити, хиба що хто буває такою визначною особою, як пан Е. Меліс з Мадрасу, що представляє 6000 рупій. Єго дочки мали знакомости в великім сьвіті і сьвітло повіддавали ся. Він сам не мав ніякої пенсиї від правительства, лише дієти за інспекцийні подорожи, а єго діяльність полягала в тім, що він учив населенє, аби не було таке лїниве та неповоротне як слимаки в своїх шкаралупах. Бідні люди, занепокоєні о свої давні привички і звичаї, мусіли мимохіть удавати радість з поступу і просьвіти. В надії, що позбудуть ся скор-

Казимара Терлецкого в Чернівцях для Черновець, Максима Кобиляньского в Сучаві для Сучави, Станислава Ясіньского у Львові для Львова. Людвика Фераля в Коломиї для Коломиї, Володимира Дольницкого в Золочеві для Золочева, Станислава Стеблецкого з Городка для Станиславова, судию повітового Володимира Лучкевича з Бурштина для Львова; дальше секретарів судових: Петра Яницкого з Калуша для Сянока, др. В. Кафлиньского з Золочева для Станиславова; дальше адвокатів: др. Кароля Швайцера з Бурштина для Коломиї і др. Валерияна Штавбера з Коломиї для Самбора. Вкінци надав часово пенсионованому радникови суду краєвого Богд. Прухневичеви в Самборі посаду радника суду краєвого при окружнім суді в Перемишли. — П. Міністер скарбу іменував в етаті урядників для удержаня евіденциї катастру податку ґрунтового старших ґеометрів евіденцийних II. кляси: Николая Лодиньского, Володислава Весоловского, Константина Калиновского, Кароля Айзенбайсера, Євгина Гелера і Адама Касевича старшими ґеометрами евіденцийними I. кляси в осьмій клясі ранґи.

— **Перенесеня**. П. Міністер судівництва переніс радників судових: Иосифа Ільницкого з Сянока, Алексея Стобецкого з Коломиї, Володимира Вільского з Перемишля і Юліяна Ґізовского з Самбора, — всіх до Львова: радника суду окружного I. Шарфенберґа Майера з Сучави до Черновець, Артура Авліка, начальника суду повітового з Радехова до Золочева; Иосифа Шишановича, начальника суду повітового з Товмача до Львова; радника Ем. Якубічку з Станиславова до Львова; Льва Максимовича, начальника суду повітового з Риманова до Стрия: др. Ю. Попескуля з Сучави до Черновець; радника судового Г. Патричкевича з Сянока до Перемишля; Івана Чавдерну, начальника суду повітового з Делятина до Коломиї.

— **Ц. к. Дирекция зелізниць державних** оповіщує: З причини насильної повени застановлено рух всіх поїздів на шляхах Стрий-Дрогобич Коломия-Делятин, Чортків-Заліщики, Стрий-Станиславів, Коломия-Слобода рунгурска, Передмісте-Надвіряньске Шепарівці-Княждвір, Стрий-Ходорів, Гадікфальва-Бродіна, Карльсберґ-Путна, Неполоківці-Вижниця, Вама, Рус. Молдавиця і Ходорів-Коломия. На шляху Львів-Ходорів застановлено рух поїздів товарових аж до відкликаня.

По поводу великої повени застановлено рух всіх поїздів на шляху Стрий-Лавочне на час необмежений.

— **Вокально-декляматорский вечерок** устроює читальня „Просьвіти" в Печеніжині на дохід тамошної захоронки під управою СС. Служебниць Прч. Діви Мариї в неділю дня 15 с. м. в сали громадскої ради з такою програмою: 1) Вступне слово. 2) Матюк „Прийди Весно", хор мішаний. 3) Лисенко а) „Та нема гірше нікому як тій сиротині", б) „Ой пущу я кониченка" в) „Ой із Криту" — хор мужеский. 4) Шевченко „Хатина", декламация. 6) Воробкевич „Над Прутом у лузі", хор мужеский. 7) Січиньский „Було не рубати", хор мішаний. 8) Виклад проф. Раковского: „Як стара наша земля", пояснений образками при помочи скіоптикону. — Початок о 8 годині вечером.

— **Смерть з неосторожности**. В Рожнові, снятиньского повіта, в млині Герша Шпіцера, погиб з неосторожности тамошний селянин Уласій Сахро. Він молов в млині збіже і зблизив ся до колеса з трибами, щоби приглянути ся его обороти. Несподівано ухватили триби Сахра за сорочку і втягнули его між колесо а веретено. Нещасного вийнято вже без знаку житя з поторощеною грудною кліткою.

— **Пригода пяниці**. З Сянока доносять про таку пригоду якогось пияка. Він, вертаючи з корчми, почув таку велику спрагу, що з досить глубокої криниці задумав напити ся води за всяку ціну. Але тяжка голова заважила сильно і пяниця упав до криниці. На своє щастє вхопив по дорозі за вистаюче цембриньє і висів над водою через кілька годин, коли его звідтам витягнено. Небезпечність смерти отверезила пияка — як він сам оповідав — до тої степени, що він забув навіть про корчму, та що пив того дня горівку.

— **З житя злодіїв**. То стало ся сими днями в Парижи. Ще не було такої зливи як тепер, а ночи були дуже теплі. Механїкови Маркилеви Вель'ярдї захотіло ся спати, заким ще до дому зайшов; та й не міг вже добре іти, бо ноги не слухали а голова крутила ся, від того бачите, що був в кількох шинках де коштував вино. Отже не надумуючи ся богато положив ся на лавку в алеї над рікою Секваною і заснув. Кобиж ще був хоч тихо спав, а то він так хропів, що якийсь злодій волоцюга (бо поряднійші злодії під ту пору при роботі) зачув то і прийшов та насамперед зробив ревізию у всіх кишенях сплячого. Не знайшовши нічого, взяв лиш пану Віль'ярдови новісенький его капелюх і стягнув з него зовсїм добрі черевики. Але й злодії мають иноді добре серце. Отже й сему злодїєви волоцюзї, видко, стало жаль пана Віль'ярда, що він буде мусів як би на посьміховиско вертати босий і простоволосий до дому, а може — що імовірнійше — хотів чим скорше увійти в посїданє чужої власности, і длятого здоймив свої дрантиві черевики а узув добрі, убрав ся в новий капелюх і пішов. Раненько пробудив ся механїк і дивить ся, що босий а коло него лиш якісь дрантиві черевики; тай не ма й новісенького капелюха лиш якась дуже дрантива шапка. Встидно ему брати таке драньтє на себе, отже кинув в ріку, та іде босий і простоволосий домів. Не уйшов ще й сто кроків, як дивить ся, а то хтось спить на лавці; придивляє ся лїпше і пізнає свій капелюх та свої чоботи у сплячого. Віль'ярд збудив злодія, закликав поліцияна і вернув вже узутий та в капелюсї домів, а злодій помандрував до арешту. Коли розставали ся, сказав злодій до механїка: Маєте бодай науку, що честний чоловік не повинен спати на улици! — На то механїк до него: А злодій так само! — Ще минувшого року невислїджені доси злодії закрали ся були до дому торговельного Ускова в Петербурзі в той спосіб, що влізли до пивниці а звідтам вибили діру до контори, розбили зелїзну касу і вкрали з неї 80.000 рублїв готівкою і цінними паперами. Сими днями дістав шеф петербурґскої поліциї якийсь грубий пакет з почти. Коли его отворив, знайшов там 29 штук акций і лист від злодія, в котрім той так пише: „Будьте ласкаві і передайте ті акциї Ускову. Знищити їх, було би підлостию, якої ніякий честний злодій не повинен би допустити ся. Бракуючі спалив мій товариш без моєї відомости. Всї инші дорогоцінности давно продані. Преці раз буду міг жити спокійно і стати знов честним чоловіком".

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Старайте ся завчасу о відписанє податку ґрунтового!

— Коли і як старати ся о відписанє податку ґрунтового? Коли нещастя елементарні як: великі зливи і повінь, посуха, морози, гради, миши, ржа, головня і т. п. нароблять великої шкоди, то закон з дня 12 липня 1896 р. позваляє жадати відписаня податку ґрунтового. Але з сеї постанови закона треба уміти користати, щоби мати дійстно якусь пільгу, бо що за хосен господареви, коли він цілий день стратить при комісиї, а ему відпишуть, припустім, лиш 20 до 60 сотиків або навіть лиш цілий крейцар (2 сотики)?! Або що за хосен громаді з того, коли всім пошкодованим разом відпишуть 2 до 4 К., а тимчасом комісиї треба заплатити 20 до 30 К коштів подорожи?! Правда, що комісия дістає свої гроші з каси державної, але остаточно і тота каса бере гроші з податників. Отже коли господарі будуть знати як поступати в справі відписаня податків, то або узискають дійстно якусь пільгу, або не будуть на дармо тратити часу і заходу. Длятого уважайте насамперед,

---

ше нагляду вплївливого інспектора обдаровували его щедро статуями, бронзами і т. ин. на жаль — безуспішно.

Меліс приїхав з Мадрасу до Сімлї, щоби нарадити ся з віцекоролем, бо то також належало до его діяльности. Віцекороль знав о Мелїсі лиш тілько, що то півбожок середного значіня, котрого віслано на той падол плачу, аби провінцию морально очистити і що він імовірно упорядкував вже в Мандрасї всьо, що належало до публичних заведень. То доказує, що Єго Ексцеленция хоч з природи поет, все таки знав цінити людий, що представляли 6000 рупій.

Случай хотів, що Е. Меліс з Мадрасу і Е. Мелїш, винахідник, заїхали в Сімлї до того самого готелю.

Вондер, той незрівнаний Вондер, переслїпив на кінци назвища інспектора букву *е* і до рук винахідника дістав ся такий лист:

„Любий пане Мелїш! Чи моглиб ви найти хвильку свобідного часу, щоби завтра о другій годині поснїдати з нами? Ексцеленция може вас в тій годині приймити".

Винахідник певного средства на холеричні бацилї аж розплакав ся з радости і гордости і о назначеній годині поспішив до палати, заосмотрений чималою пачкою свого спорошкованого кадила. Довго дожидана хвиля прийшла і він рішив добре еї використати.

Меліс з Мандрасу жадав так торжественно конференциї, що Вондер устроїв товариску перекуску, без ад'ютантів, без себе самого, лише сам віцекороль, котрий спершу нарікав що боїть ся бути сам на сам з таким самовластним чоловіком, як той Меліс з Мадрасу.

Між тим гість цілком віцекороля не нудив. Дожидаючи нетерпеливо кінця снїданя, щоби зробити пробу з своїм певним средством, говорив майже безнастанно о всіляких річах і віцекороль був одушевлений, що той великий чоловік не згадав навіть о урядових справах.

Але скоро лиш закурено циґара, розпочав Мелїш сейчас свій улюблений виклад о холері, покликав ся на свій пятнайцятьлїтний досьвід, виступив сильно против лїкарского заговору в Сімлї і почав захвалювати своє средство. Віцекороль дивив ся на бесїдника прижмуреними очима і гадав собі: „То підла худоба, але уміє чоловіка займити". Мелїш так розгорячив ся, що аж побурив собі волосє на голові, а відтак став чогось шукати по кишенях і заки віцекороль відгадав, що то має значити, висипав винахідник цілу пачку кадила на велику срібну попельницю.

— Про.... прошу, нехай Ексцеленция сам спробує другий раз, я ручу, що то певне средство.

Приложив запалене циґаро до пороху і сейчас як з бухаючого вулькану почали добувати ся з кадила чорні клуби диму. В кількох мінутах наповнила ся комната прикрим, проймаючим сопухом. Димлячий порошок блискав то зеленою то синьою полумінию, шипів і чим раз більше диму випускав, так що вкінци не можна було ні дихати ні говорити.

— Стронтон.... барит.... мука к стяна!... кричав винахідник одушевлений своїм ділом. — Тисяч кубічних метрів диму з одного кубічного цаля порошку! Ніякий бациль не може в нім жити, ні один однїсенький не остане, Ексцеленцие, при житю!

Але ексцеленция зірвав ся на рівні ноги і біг що мав сили сходами на долину, аби вкінци відітхнути сьвіжим воздухом. В палатї загуділо як в улию. Прибігли червоно одїті ґардийскі вояки, прибіг індийский льокай, збігли ся і кричали: Горить, горить! — Дим розстелив ся, проник всюди, видобув ся густою хмарою крізь вікно, наповнив собою засклений ґанок, вибіг на огород. До комнати, де розгорячений Мелїш все ще говорив о певности і силї свого средства, не міг ніхто дістати ся, доки аж решта порошку не згоріла.

Вкінци удало ся, ад'ютантови, що хотів здобути собі хрест Вікториї, дістати ся до винахідника і вивести его до передної комнати. Віцекороль аж заходив ся від сьміху на вид Мелїша, що ніс в руцї другу пачку свого знаменитого средства і ледве мав на стілько сили, що кивнув рукою, аби охоронити ся перед новою пробою.

— Знаменито, знаменито — скрикнув вкінци. — Ні один бациль не остане при житю.

що постановляє згаданий закон: Параґраф 11 згаданого закона каже, що властитель ушкодженої парцелї або єго повномічник повинен дати о тім знати власти податковій першої інстанциї (старостно, адмінїстрация податків, місцева комісия податкова), а повідомити треба до вісїм днїв по спостереженю шкоди, бо в противнім случаю пропадає право до відписаня податку. Ся постанова закона єсть дуже важна і не треба гадати, що то треба давати знати зараз по якімсь нещастю елементарнім, по зливі, градї, посусї і т. д., бо дуже часто зараз в першій хвили шкоди не видко; але з другої сторони не треба і на то забувати, щоби зараз в перших осьми днях як настала шкода, дати о нїй знати, бо знов готов би хтось пізнїйше сказати — а у нас все можливо — що не було нїякої шкоди. Давати знати о шкодї можна устно або й на письмі. Також може кількох господарів разом дати знати; тогди висилають они одного повномочника або на повідомленю списують всїх господарів, що потерпіли шкоду. Дуже добре було би, коли би старшина громадска подавала повідомлене за цїлу громаду, долучаючи спис пошкодованих. Коли шкоди поробив град, вода, огонь і миши, то відшкодоване признає ся лиш тогди, коли на парцелях аж до 4 гектарів (більше менше 7 морґів) єсть бодай на четвертину цїлого ґрунту шкоди. Коли же парцеля єсть більша, як 4 гектари, то шкоди мусить бути бодай за 1 гектар, щоби можна уєискати відшкодоване. Коли же шкода настала від посухи, мокроти, випріня, морозу, від комах всїлякого рода грибків, як н. пр. ржа, головна, матка збіжева (чорне жито або приспір) і т. п. то відписане податку може лиш тогди наступити, коли єсть шкоди більше, як за четвертину з цїлого чистого добутку обсїяної, чи засадженої парцелї. В першім случаю (град, повінь, огонь, миши) обчисляє ся так: Парцеля, обсїяна одним збіжем, дала би н. пр. 40 К. чистого доходу, але град вибив четвертину, отже шкоди єсть за 10 К.; коли хтось платить н. пр. 22 сотиків податку ґрунтового від кождої корони, то за 10 К. шкоди відпише ся єму 2 К. 20 с. Від сего відшибає ся ще опуст, коли якийсь єсть (н. пр. 10 проц.) отже 22 с., буде длятого 1 К. 98 с. До того приходять ще всї додатки до податків (н. пр. у висоті 100 пр.) отже 2 К 20 с. Для того всего відписаного податку разом за 10 К. шкоди буде 4 К. 18 с. Коли з якої парцелї збирає ся два рази до року, то перший засів числить ся за дві третини, і від того обчисляє ся четвертину шкоди, а другий засів уважає ся за третину і знов від неї треба числити четвертину шкоди. Отже коли в першім засїві чистого доходу 40 корон град або повінь зробили четвертину шкоди, то тоту четвертину не обчисляє ся від 40 К. чистого доходу але від двох третих того доходу отже від 26 К. 66 с. а четвертина з того буде 6 К. 66 с. Але тих 6 К. 66 с. єсть менше як четвертина від 40 К. і длятого не відпишуть податку. — Як би при другім засїві була шкода, то той другий засів уважає ся за одну третину. Коли чистого доходу з парцелї єсть 40 К., то третина з того 13·33 К. а град вибив четвертину отже 3 корон 33 сотиків і знов не буде відписане. Висота відписаного податку означує ся так: відписує ся четвертину, коли єсть шкоди на четвертину до половини; відписує ся половину, коли єсть шкода на половину до трох чвертий а відписує ся три чверти або й цїлий податок, коли єсть шкоди на три чверти або й цїлого добутку. Третини або двох третин не відписує ся. Коли обсїв єсть мішаний, то головний обсїв числить ся за дві третини а побічний на одну третину. В садї н. пр. числить ся садовину за головний обсїв отже за дві третини а траву за побічний оже за одну третину. З того, що сказано може господар легко вимiркувати, чи єму домагати ся відписаня податку чи нї. Коли має лиш один обсїв, а град вибив четвертину, пів, три чверти, або й цїлий, то єму відпишуть четвертину податку, пів, три чверти а цїлий лиш тогди, коли він вже ту парцелю не буде другий раз обсївати; коли же буде обсївати, то порахують єму перший обсїв за дві третини вартости.

Я можу присягти на то! Який великаньский винахід.

І знов страшенно почав сьміяти ся, між тим як Вондер, що перед хвилею стрітив правдивого Мелїса на проходї вернув до палати і був незвичайно озлоблений тим, що тут застав. Але віцекороль був в найлїпшім настрою з причини тої пригоди, бо завдяки їй міг позбути ся свого неоцїненого Вондера. Винахідник Мелїш був в семім небі, бо вкінци удалось єму відслонити заговор лїкарів.

* * *

Коли раз віцекороль оповідав ту історию на свій лад, сьміючось і додав, що якийсь час гадав, немов би Вондер хотїв єго в той спосіб спрятати зі сьвіта, аби промостити собі дорогу до престола, почув нараз добрий секретар, що час єму задля поправи здоровля поглядати иншого підсоня. Єго Ексцеленция надїлив єго на працане високим ордером.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Важне для господарів. В господарстві рільнім стались нинї штучні навози необходимі. Як дїлає н. пр. суперфосфат на розвій і видатність ростини, досить сказати, що 1 метричний сотнар 16-процентового суперфосфату зробить то само, що кільканайцять фір обірника, або що при дальше віддалених ґрунтах само вивожене обірника коштувало тілько, або може й більше, що сам суперфосфат. — В теперішних часах, коли господар мусить більше менше на 3 роки наперед старати ся, щоби урожайний рік покрив неурожайні — два бувають неурожайні з причини посухи, великих злив або лихої зими — може то зробити лиш штучними навозами а іменно суперфосфатами, котрі дїлають дуже борзо і дають відразу обильну збірку. Нехай нїхто не каже, що наші діди і прадіди не знали штичних навозів, а преці їм замля добре родила! Що иншого було колись а що иншого тепер; давнїйше мав дїдо або ще й батько яких 20 морґів ґрунту, а нинї єго внуки або сини мусять виживити цїлу родину з 3 або й 4 морґів, а часто ще й з меншого ґрунту. Нинї ґрунти так вже винищені, що часто й обірник мало що помочи може. Давнїйше й зима була инша та инша й весна; не було таких посух та злив, як тепер, а то все спонукало людий придумувати всїлякі способи, щоби землю зробити урожайнїйшою а господарство рільне поплатнїйшим. Ту цїль можна осягнути лиш штучними навозами, котрі додають земли всїх тих частий, що роблять єї урожайною. Длятого господар не може вже нинї обійти ся без штучних навозів, а то знов стало ся причиною, що множество всїляких торговельників та аґентів кинулось до продажи штучних навозів, та ходять навіть від хати до хати і на силу пхають господарям свій товар, котрий єсть простим сьмітєм, без всякої вартости. Длятого кождий господар повинен бути дуже осторожним і не купувати денебудь штучних навозів, бо і гроші стратить і ґрунту не поправить. Длятого звертаємо увагу наших господарів і радимо купувати лиш просто із фабрик знаних із своєї ретельности. У Львові єсть така фабрика штучних навозів, а то: Товариство акцийне для промислу хемічного у Львові, при ул. Костюшки ч. 5. Отже хто би потребував штучних навозів, нехай завчасу напише до згаданого товариства і зажадає цїнника, а відтак нехай після него спроваджує собі потрібний навіз.

— Цїна збіжа у Львові дня 13-ого липня: Пшениця 7·60 до 8·— Кор.; жито 6·— до 7·—; овес 5·50 до 6·—; ячмінь пашний 5 25 до 6·50; ячмінь броварний 6·— до 6·50; горох до вареня 7·25 до 14·—; вика 6·60 до 7·—; сїмя льняне —·—до—·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до—·—; бобик 5·60 до 6·—; гречка 9·00 до 9·50; конюшина червона —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка —·— до —·—; шведска —·— до —·—; кукурудза стара 6·50 до 7·—; хміль—·— до—·—; ріпак новий 10·85 до 11·25. Все за 50 кільо loco Львів.

Телеґрами.

Відень 14 липня. Є. В. Цїсар санкционував ухвалений галицким соймом закон о позичцї 6 ½ міліона корон затягненій містом Львовом.

Париж 14 липня. З причини нинїшного народного сьвята місто прибране. Побоюють ся демонстраций з сторони националїстів.

Париж 14 липня. Після донесень з Шанґаю, проявив ся серед тамошних Европейцїв великий неспокій, бо з многих сторін заповідають загальну різню чужинцїв.

Вашинґтон 14 липня. Американьский консуль в Кантонї доносить, що Лї-гунчан відїхав на хіньскім корабли „Лї-понґ" на північ, але не знати куди.

Брукселя 14 липня. Мінїстер справ заграничних одержав телєґраму з Шанґаю, що ґенерал хіньский Ніх побив ворохобників під Пекіном і підпирає Чінґа і Юнґлю.

Льондон 14 липня. Маршалок Робертс телєграфує з Преториї: З жалем мушу донести, що Бури по борбі, котра тревала цїлий день, забрали до неволї залогу в Нітральснек, зложену майже з цїлої шкадрони шкотского полку і з 90 вояків з инших полків разом з 2 арматами. Поміч прийшла за пізно. Побоюю ся, що наші страти значні.

Надіслане.

Оголошенє.

Сим розписує ся конкурс на одну стипендию фундациї ювілейної, утвореної з фондів повіта Калуского на памятку 40-лїтного панованя Найяснїйшого Цїсаря Франц Йосифа I в квоті 50 зр. річно, котра в піврічних ратах з долини виплачена буде.

О стипендию ту убігати ся мають лиш убогі ученики, сини обивателїв повіта Калуского уроджені в тім повітї, котрі укінчили 14 рік житя і або вже учащають до якої небудь в краю школи рільничої та викажуть ся добрим поступом в науках, або мають намір до таких шкіл учащати.

В браку таких кандидатів стипендия та може бути надана також убогому ученикови шкіл народних, синови обивателя, замешкалого в повітї Калускім і уродженому в тімже повітї, котрий укінчив 6 рік житя і викаже ся добрими обичаями і добрим поступом в науках.

Подання заосмотрені в вимагані докази належить внести на руки Видїлу повітового в Калуши найдальше до 15 серпня 1900.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).